Zwolle

Raadsvoorstel

Datum 8 januari 2024

Onderwerp Uitkomsten decembercirculaire 2023 Gemeentefonds
Versienummer 1

Portefeuillehouder Paul Guldemond

Samenvatting
Jaarlijks verschijnen er drie circulaires. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september de vertaling van de Miljoenennota en december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De uitkomsten decembercirculaire 2023 worden verwerkt bij de jaarrekening 2023, uitkomsten 2024 worden vertaald in een begrotingswijziging. De jaren 2025 en verder worden meegenomen in de meerjarenraming.

Financiële gevolgen

Betreft doel	10.1.1 We voeren een solide financieel beleid
Begroting wijzigen	Ja
Budgetnummer	56287001

Bijlagen
1. Begrotingswijziging voor het jaar 2024 (laatste bladzijde van deze beslisnota)
2. Decembercirculaire 2023 Gemeentefonds

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 Kennis te nemen van de uitkomsten van de decembercirculaire 2023 van het Gemeentefonds.
2 In te stemmen met de verwerking van de uitkomsten van de jaarschijf 2023 in de jaarrekening 2023.
3 In te stemmen met de verwerking van de uitkomsten van de jaarschijf 2024 in de begroting 2024, middels bijgevoegde begrotingswijziging en het voordelig resultaat van € 491.000 te verrekenen met de algemene concernreserve.

Datum 8 januari 2024

Inleiding

In dit voorstel zijn de gevolgen van de decembercirculaire 2023 van het gemeentefonds voor Zwolle nader uitgewerkt en vragen wij u in te stemmen met de voorgestelde verwerking in de jaarrekening 2023 en begroting 2024.
De decembercirculaire is gebaseerd op de najaarsnota van het kabinet en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. Deze circulaire bevat met name informatie over diverse taakmutaties en aanpassingen bij de integratie- en decentralisatieuitkeringen.

Kader

Financiële verordening

Beoogd effect

De budgettaire gevolgen van de decembercirculaire voor Zwolle in beeld brengen en in te stemmen met de voorgestelde verwerking in de jaarrekening 2023 en begroting 2024.

Argumenten

1.1 Algemeen: budgettaire uitkomsten
De mutaties in het gemeentefonds hebben deels betrekking op algemene (niet aan een bepaalde taak gekoppelde) aanpassingen en worden verrekend met de algemene middelen. Het overige deel van de mutaties betreft verrekeningen om rijksbeleid uit te voeren, waarvoor grotendeels geldt dat de middelen ingezet worden voor de uitvoering van het rijksbeleid, tenzij het compensatie betreft voor reeds gemaakte kosten door de gemeente. Is het laatste van toepassing dan vindt verrekening plaats met de algemene middelen.

Verdeelmaatstaven en uitkeringsfactor 2023 en 2024
Een stijging van de aantallen voor de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen heeft een hogere algemene uitkering tot gevolg voor 2023 en 2024. Hier staat tegenover een daling van de uitkeringsfactor. Voor Zwolle per saldo een voordeel. Structurele effecten meenemen bij financieel perspectief.

Het netto resultaat van de decembercirculaire op de algemene middelen is vooral het gevolg van de actuele gegevens over de verdeelmaatstaven. De decembercirculaire geeft onderstaande eenmalige voordelen. Het voordeel van € 400.000 in 2023 wordt verwerkt als voordeel bij de jaarrekening. Het voordeel van 2024 van € 491.000 wordt verrekend met de algemene concernreserve. De uitkomsten voor de jaren 2025 en verder worden meegenomen in de eestvolgende actualisatie van het financieel perspectief.

Tabel 1 Uitkomsten decembercirculaire 2023

(bedragen cumulatief x € 1).	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo resultaat algemene uitkering	**379.000**	**491.000**	**78.000**	**42.000**	**8.000**
Saldo resultaat integratie-/decentralisatie-uitkeringen	**21.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal te verrekenen met de algemene middelen	**400.000**	**491.000**	**78.000**	**42.000**	**8.000**

Onder de rubriek financiën is een nadere detaillering van de diverse mutaties opgenomen.

Datum 8 januari 2024

2. Voorstellen tot verwerking in de jaarrekening 2023.

2.1 BasisRegistratiePersonen (BRP), naheffing 2022, experiment en logisch ontwerp

In verband met extra gebruik door gemeenten in 2022 wordt een aanvullende bijdrage doorbelast. In verband met een experiment waarbij gemeenten ingeschrevenen actief moeten informeren ontvangen gemeenten een incidentele vergoeding.
Gemeenten ontvangen een vergoeding in verband met extra kosten die zij maken als gevolg van aanpassingen aan het logisch ontwerp van de BRP.
Het totale bedrag van € 12.000 komt ten gunste van de algemene middelen als onderdeel van de jaarrekening 2023.

2.2 Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+

Binnen de integratie-uitkering Voogdij 18+ resteert nog een budget van € 2,1 miljoen, als gevolg van aanvullend toegekende loon- en prijsontwikkeling. Dit resterend budget is in 2023 niet nodig voor de compensatieregeling en wordt zoals gebruikelijk overgeheveld naar de algemene uitkering.
Het totale bedrag van € 17.000 komt ten gunste van de algemene middelen als onderdeel van de jaarrekening 2023.

2.3 Restant hervormingsagenda Jeugd

In de septembercirculaire 2021 is voor 2022 door het kabinet € 1,314 miljard beschikbaar gesteld ter compensatie van tekorten in de jeugdzorg. Op dat moment is, na overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), besloten om hiervan € 9 miljoen over te hevelen naar de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022. Echter, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft niet het gehele bedrag besteed. Het restant van bijna € 1,1 miljoen wordt daarom nu teruggeboekt naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en verdeeld over de gemeenten.
Het totale bedrag van € 11.000 komt ten gunste van de algemene middelen als onderdeel van de jaarrekening 2023.

2.4 Maatschappelijke begeleiding statushouders

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen een aanvulling op de middelen die zij hiervoor reeds ontvangen hebben. In totaal gaat het om een bedrag van € 102.000 voor de gemeente Zwolle. Dit bedrag zal gereserveerd worden voor 2024 ter bekostiging van de ondertussengroep statushouders.

2.5 Einde lening inburgeringsplicht

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde ELIPs. Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. De afspraken zijn met ingang van 1 januari 2023 geformaliseerd in de regelgeving. In het besluit Inburgering is nu opgenomen dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP-definitie gerekend worden, hulp en begeleiding kunnen aanbieden. Met deze formalisering is een grondslag gecreëerd op basis waarvan informatie-uitwisseling tussen DUO en gemeenten over deze doelgroep mogelijk is. Hiermee is een knelpunt voor gemeenten om deze doelgroep te bereiken weggenomen. De € 12.000 voor Zwolle zal gereserveerd worden voor 2024.

2.6 Invoeringskosten Omgevingswet

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze € 103 miljoen in 2023 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën staat nog een bedrag gereserveerd voor de jaren 2024 en 2025.

Voor 2023 gaat het voor Zwolle om een bedrag van € 593.000. In Berap II 2023 is reeds rekening gehouden met een ontvangst van € 600.000 over 2023. Het verschil van € 7.000 wordt in 2023 verrekend met de algemene middelen.

2.7 Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Gemeenten spelen naast provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. Deze decentralisatie-uitkering is een bijdrage in de gemaakte kosten vanuit gemeenten voor hun bijdrage aan gebiedsprogramma's in 2023. Omdat het een compensatie betreft van gemaakte kosten wordt het bedrag voor Zwolle van € 28.000 in de jaarrekening ten gunste van de algemene middelen verwerkt.

2.8 Bed, bad en brood

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In afwachting van een mogelijke structurele regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG, besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2023. De middelen die voor deze pilot beschikbaar zijn worden sinds 2022 via een specifieke uitkering verstrekt. De uitkering aan gemeenten met overige onderdak voorzieningen (de zgn. bed-bad-brood voorzieningen) worden via deze decembercirculaire 2023 middels een decentralisatie-uitkering uitgekeerd. Voor Zwolle gaat het om een bedrag van € 77.000,--, Dit bedrag komt ten gunste van de algemene middelen als onderdeel van de jaarrekening 2023. De in 2023 gemaakte kosten worden in de jaarrekening verantwoord op doel 3.3.1 Maatschappelijke opvang.

2.9 Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid, ligt ook voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Daarnaast leidt de opvang van Oekraïense ontheemden tot clustering bij specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd.

Het kabinet heeft op 25 mei 2022 besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij ten aanzien van bovengenoemde taken maken. Voor Zwolle gaat het om een bedrag van € 152.000 die bij de jaarrekening worden meegenomen naar 2024 ter dekking van de kosten van de kosten Jeugd en WMO 2024 van de Oekraïne groep.

2.10 Energietoelage

Het kabinet heeft als prioriteit om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn in navolging van de decembercirculaire 2022 ook in 2023

middelen aan het gemeentefonds toegevoegd voor het uitkeren van de energietoeslag. Inmiddels is de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer en kan de overige middelen worden uitgekeerd. Voor Zwolle gaat het om een bedrag van € 5.792.000. Middels het raadsbesluit Energietoeslag van 16 oktober 2023 is de compensatie reeds in de begroting 2023 verwerkt.

2.11 Sectorale ontwikkelpaden
De ministeries van SZW en OCW willen (zij-)instroom en doorstroom van werkenden en werkzoekenden, veelal met een afstand tot de arbeidsmarkt, in kraptesectoren bevorderen. Daarvoor worden in samenwerking met brancheorganisaties sectorale ontwikkelpaden tot stand gebracht. De ministeries werken samen met enkele centrumgemeenten van arbeidsmarktregio's die de (verkenning van de) implementatie van de ontwikkelpaden als vooruitlopende regio's willen oppakken. De uitvoering in deze arbeidsmarktregio's wordt gevolgd met onderzoek waaraan centrumgemeenten hebben aangegeven te willen meedoen. Het doel van de decentralisatie-uitkering is centrumgemeenten van arbeidsmarktregio's tegemoet te komen in de kosten die zij gaan maken voor de implementatie van de sectorale ontwikkelpaden. Dit betreft naar verwachting zowel coördinatiekosten als kosten voor dienstverlening. De uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van 10 arbeidsmarktregio's, voor de regio Zwolle gaat het om een bedrag van € 85.000. Dit bedrag wordt bij de jaarrekening gereserveerd voor budget arbeidsmarktregio.

Alternatieve mogelijkheden
Voorstellen zijn conform verwerking voorgaande circulaires.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Uitvoering loopt voor de meeste onderdelen al waardoor nu niet apart ingezet hoeft te worden op draagvlak en participatie

Communicatie
De uitwerking wordt meegenomen in jaarrekening en begroting waardoor communicatie nu niet van toepassing is.

Financiën
De mutaties van de decembercirculaire hebben betrekking op de algemene uitkering, de integratie- en decentralisatie-uitkeringen.

Algemene uitkering
Conform bestaand beleid worden de algemene mutaties direct verrekend met de algemene middelen. Hieronder vallen de bijstellingen in het accres, de verrekening van het BTW compensatiefonds en diverse mutaties in de verdeelsystematiek.
De specifieke taakmutaties zijn deels budgetneutraal verwerkt, met uitzondering van enkele posten die of al verwerkt zijn in de begroting of een algemene correctie betreffen, waaronder loon- en prijsbijstellingen.

Tabel 2 Mutaties in de algemene uitkering

(bedragen x € 1).	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene mutaties					
1. Verdeelsystematiek/ afronding	339.000	491.000	78.000	42.000	8.000

Specifieke- en taakmutaties:						
1.	BRP, naheffing, experiment en logisch ontw.	12.000				
2.	Vrijval compensatieregeling voogdij 18+	17.000				
3.	Restant hervormingsagenda Jeugd	11.000				
Totaal resultaat op de algemene middelen		**379.000**	**491.000**	**78.000**	**42.000**	**8.000**

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen
Onderdeel van deze uitkeringen zijn ook de door Zwolle als centrumgemeente te ontvangen middelen bestemd voor arbeidsmarktregio Zwolle. Hiervoor geldt de algemene beleidslijn dat de middelen in eerste instantie worden verrekend met het doel waarvoor ze worden ontvangen. Vrijval van eventuele overtollige middelen zal via besluitvorming door het samenwerkingsverband plaatsvinden.

Met uitzondering van de uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak worden de ontvangen middelen gereserveerd voor 2024 of ingezet ter dekking van gemaakte kosten 2023 op het doel waarvoor de middelen worden ontvangen of zijn reeds verwerkt in de begroting.

Tabel 3 Mutaties in de integratie- en decentralisatieuitkeringen

x € 1).	2023	2024	2025	2026	2027
1. Maatschappelijke begeleiding statushouders	102.000				
Storting in reserve, dekking kst. ondertussengroep	-102.000				
2. Einde lening inburgeringsplicht (Elip)	12.000				
Storting in reserve ter dekking kst 2024	-12.000				
3. Invoeringskosten Omgevingswet	593.000				
Reeds verwerkt in begroting	-600.000				
4. Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	28.000				
5. Bed, bad en brood	77.000				
Dekking kosten 2023 op doel 3.3.1	-77.000				
6. Meerkosten Oekraïne sociaal domein	152.000				
Storting in reserve dekking kosten 2024	-152.000				
7. Energietoelage	5.792.000				
Reeds verwerkt in begroting	-5.792.000				
8. Sectorale ontwikkelpaden (centrumgemeente)	85.000				
Te verrekenen met budget arbeidsmarktregio	-85.000				
Totaal resultaat op algemene middelen	**21.000**				

Risico's
Door het verschaffen van helderheid over de uitwerking van de nieuwe financieringssystematiek (vanaf 2027) zijn de risico's in de accresontwikkelingen afgenomen. Door het volumeaccres te koppelen aan het 8-jaarsgemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product wordt de stabiliteit in het gemeentefonds verbeterd.

Vervolg
De verwerking van de decembercirculaire verloopt via het reguliere begrotings-/beleidscyclusproces. De doorwerking van de uitkomsten naar 2025 en verder wordt verwerkt in de eerstvolgende actualisatie van het financieel perspectief bij de perspectiefnota 2025-2028.

Datum 8 januari 2024
Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Datum 8 januari 2024

Bijlage: Begrotingswijziging 2024 behorend bij de decembercirculaire 2023.

Doel		Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
10.1.1		**We hebben een solide financieel beleid**		
	1.	Algemene uitkering Gemeentefonds		491.000
10.1.1		**We hebben een solide financieel beleid**		
	1.	Voordelig resultaat verrekenen met Algemene concernreserve	491.000	
Totaal			**491.000**	**491.000**